קווים אדומים

על השתיקה והאדישות -ציטוטי מפתח

כְּשֶׁסִּפֵּר לָרִאשׁוֹנָה, שֶׁיְּדִידֵינוּ נִשְׁחָטִים בְּהַדְרָגָה

קָמָה זְעָקָה שֶׁל פַּלָּצוּת. אָז נִשְׁחֲטוּ מֵאָה. אֲבָל

כַּאֲשֶׁר נִשְׁחֲטוּ אֶלֶף וְלַשְּׁחִיטָה לֹא הָיָה סוֹף, נָפוֹצָה

הַשְּׁתִיקָה.

כְּשֶׁהָרֵשַׁע בָּא כְּמוֹ גֶּשֶׁם נוֹפֵל, אִישׁ אֵינוֹ קוֹרֵא עוֹד:

עֲצֹר!

כְּשֶׁהַפְּשָׁעִים נֶעֱרָמִים, הֵם נַעֲשִׂים בִּלְתִּי-נִרְאִים.

כְּשֶׁהַסֵּבֶל נַעֲשֶׂה לְלֹא-נִשְׂא, אֵין שׁוֹמְעִים

עוֹד אֶת הַצְּעָקוֹת.

גַּם הַצְּעָקוֹת נוֹפְלוֹת כְּגֶשֶׁם-קַיִץ.

(ברטולד ברכט 1935)

"בהתחלה הם באו לקחת את היהודים,

ואני לא הרמתי קול,

כי לא הייתי יהודי.

אז הם באו לקחת את הקומוניסטים,

ואני לא הרמתי קול,

כי לא הייתי קומוניסט.

אז הם באו לקחת את אנשי האיגוד המקצועי,

ואני לא הרמתי קול,

כי לא הייתי איש האיגוד המקצועי

ואז הם באו לקחת אותי,

ולא נשאר עוד איש,

שיוכל להרים את קולו למעני".

מרטין נימולר-כומר בגרמניה בתקופת הנאציזם

"למרות הסיכון שבהגזמה , עלי להדגיש כי הקורבנות סבלו הרבה יותר ועמוק יותר מאדישותם של המשקיפים מאשר מאלימותו של התליין. אבזריותו של אויב אינה עלולה לשבור את רוחו של האסיר, דווקא שתיקתם של אלו שהוא חושבם לידידיו-אבזרית, פחדנית יותר , מעודנת יותר –היא אשר מהממת אותו כליל."

(אלי ויזל, ניצול שואה, בין שתי שמשות)

"באן ועבשיו עלינו לעמוד ולזעוק בקול רם נגד כל תופעה של אפליה, של גזענות, של פוליטיקה של שנאה. על הטובים להשמיע את קולם ולא את שתיקתם הרועמת, כי בעת ההיא אנחנו נזכור לא רק את עוולות הרעים, כי אם בעיקר את שתיקת הטובים."

(אחמד טיבי , מתוך נאומו בכנסת ביום השואה הבינלאומי 2010)